

โอวาทในวันทำวัตรองค์พ่อแม่ครูอาจารย์

๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๑

.....

ขอโอกาสคณะสงฆ์ องค์พ่อแม่ครูบาอาจารย์ พระมหาเถระ
พระเถระ พระอนุเถระ พระมัชฌิมะ พระนวกะ ตลอดถึงสามเณร
และญาติโยมทั้งหลาย

วันนี้กระผมได้รับความเมตตาจากหลวงพ่อกัณหา
ให้มาอ่านธรรมะซึ่งเป็นโอวาทพระธรรมคำสั่งสอนแห่งองค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้เป็นครูผู้บอกผู้สอนของเหล่าเทวดา
และมนุษย์ทั้งหลาย ให้ทุกท่านทุกคนจงตั้งใจฟังด้วยความเคารพ
ณ โอกาสต่อไป

พระพุทธเจ้าท่านให้พระเณรและผู้ปฏิบัติธรรมทั้งหลาย
ให้เข้าสู่ระบบระเบียบธรรมวินัย

มนุษย์เราส่วนใหญ่อุจจิตใจตกอยู่ภายใต้สัญชาตญาณ
แห่งการเวียนว่ายตายเกิด

เรามาบวช... พระพุทธเจ้าท่านให้เราเข้าใจในการที่เรามาบวช ก่อนที่เราจะครองผ้ากาสาวพัสตร์ ท่านให้อุปัชฌาย์บอกกรรมฐาน กรรมฐาน ได้แก่ หน้าที่การงานสำหรับผู้ที่จะมาบวช ได้ประพฤติ ได้ปฏิบัติ ได้แก่ **เกสา โลมา นะชา ทันตา ตะใจ... ตะใจ ทันตา นะชา โลมา เกสา**

ให้ทบทวนกลับไปกลับมา ต้องพิจารณาร่างกายทุก ๆ รูป นี่คือการงานของพระทุกรูปจะต้องรับผิดชอบ ทุกรูปจะต้องประพฤติ ปฏิบัติ คือการพิจารณาร่างกายสู่พระไตรลักษณ์จนกระทั่งพระรูปนั้น เกิดนิมิตที่ใจว่าเราทุก ๆ คนนี้ไม่ใช่ตัว ไม่ใช่ตน เป็นเพียงธาตุสี่ ดิน น้ำ ลม ไฟ ประกอบเป็นรูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ทุกอย่างเป็นเพียงเหตุเพียงปัจจัย มีสภาพเปลี่ยนแปลง ไม่คงที่ พระเราต้องพิจารณาอย่างนี้ตลอดกาลตลอดเวลาจนกว่าเราจะสิ้นอาสวะหมดกิเลส

คนเราคนหนึ่งเปรียบเสมือนรถคันหนึ่งที่ประกอบหลายอย่างที่เอามารวมกันชิ้นเล็ก ชิ้นใหญ่ รวมทุกอย่างมันถึงเป็นรถที่ขับเคลื่อน สำหรับใช้สอย อำนวยความสะดวกสบาย

เราทุกคนที่เป็นคนหรือเป็นมนุษย์ ก็มีส่วนประกอบทั้งหมดด้วยอาการสามสิบสองอย่าง เริ่มจากผม ขน เล็บ ฟัน หนัง ตอนที่เราเข้าพิธีอุปสมบทนะ ต้องบอกกรรมฐานก่อนที่จะครองผ้ากาสาขาวพัสดร์ นี่คือน้ำที่การงานที่เราจะต้องประพฤติต้องปฏิบัติในชีวิตประจำวันของเราทุก ๆ คน สำหรับผู้ที่บวชมาในพระพุทธศาสนา หรือผู้ที่ไม่ได้มาบวชก็ต้องพิจารณาอย่างนี้เหมือนกัน

คนเราทุก ๆ คนนะถ้าแยกออกทีละชิ้นส่วนมันจะไม่เหลือที่เป็นตัวเป็นตน ที่มันเป็นตัวเป็นตนได้เพราะว่ามันประกอบด้วยอาการสามสิบสองที่มันเป็นส่วนประกอบของร่างกาย

พระพุทธเจ้าให้เราพิจารณาเป็นของไม่สะอาด เป็นของปฏิกุศล ไม่ใช่ตัว ไม่ใช่ตน

พระพุทธเจ้าให้เราพิจารณาอย่างนี้ทุก ๆ วันนะ นิमितทางธรรม มันจะได้เกิดที่ใจของเรา

เดี๋ยวนี้เราทุกคนนะ นิमितทางธรรมมันไม่ได้เกิดที่ใจของเรา เราหลงในกายตัวเอง และหลงในกายคนอื่น คำเรียกว่าหลงในนิमित นิमितที่มันเป็นอึดตายตัวตน เป็นเราเป็นเขา เป็นผู้หญิงผู้ชาย ถ้าเราพิจารณาบ่อย ๆ พิจารณาประจำ พิจารณามาก ๆ นิमितทางธรรมมันจะเกิดขึ้นแก่เรา

นิमितทางธรรมคืออะไร? นิमितทางธรรมก็คือปัญญาที่รู้ตามความเป็นจริง ถ้านิमितทางธรรมเกิดขึ้นแก่เรานั้น ใจของเราก็จะเป็นส่วนหนึ่ง กายของเราก็จะเป็นส่วนหนึ่ง ใจของเราเปรียบเสมือนเจ้าของรถยนต์ ร่างกายของเราก็เปรียบเสมือนรถยนต์ รถยนต์นั้นจะต้องดูแลรักษา ต้องเติมน้ำมันถึงใช้ขับขีได้ มนุษย์เรานี้ก็เหมือนกันนะ ต้องเติมน้ำมันเหมือนกัน น้ำมันก็ได้แก่ อาหารที่เรารับประทาน รถก็ต้องพักผ่อน ร่างกายของเราก็พักผ่อนเหมือนกับรถนี้แหละ ใจของเราก็เปรียบเหมือนเจ้าของรถ

มันคนละอย่าง... เพราะกายของเรานั้นมันเกิด แก่ เจ็บ ตาย พัลตพราก ใจของเรานั้นเป็นธาตุผู้รู้ ถ้าเรารู้ด้วยปัญญา เห็นด้วยปัญญานั้นนะ ใจของเราก็จะไม่แก่ เจ็บ ตาย ไปตามร่างกาย

ใจของคนเราทุกคนนี้ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตายนะ แต่ที่มันแก่ มันเจ็บ มันตายก็คือร่างกาย ถ้าเราเอาร่างกายนั้นมาเป็นตัวเป็นตน ใจของเรา มันถึงเกิดปัญหา เพราะเรายังไม่มีความเห็นถูกต้อง เข้าใจถูกต้อง

งานของพระจึงเป็นงานพิจารณาร่างกาย

การที่เรามาบวช คือการมาพัฒนาทางจิตใจโดยเฉพาะ ให้มีความเห็นถูกต้อง เข้าใจถูกต้อง แล้วปฏิบัติให้ถูกต้อง มันถึงจะแก้ปัญหาคได้ หยุดปัญหาคได้ ถึงจะเข้าถึงพระนิพพานได้ เมื่อเรายังไม่ตาย มันเป็นสิ่งที่ดีมาก ดีพิเศษ

พระพุทธเจ้าท่านตรัสว่า การเจริญกรรมฐานนี้เป็นงานของพระ ที่ทำให้ผู้ที่มาบวชนะเพื่อที่จะเป็นพระอริยเจ้า เป็นพระอรหันต์ และเมตตาทรัสอริยมรรคมีองค์แปดประการ ให้ทุกคนพากันประพฤติ ปฏิบัติ

อริยมรรคมีองค์แปดทุกข้อต้องประกอบด้วยความเห็นชอบ ทุก ๆ ข้อ

อย่างการเสียสละต้องประกอบด้วยปัญญา ความอดทนนี้ต้อง
ประกอบด้วยปัญญา การทำความเพียรก็ต้องประกอบด้วยปัญญา
สมาธิก็ต้องประกอบด้วยปัญญา ความกรุณา ความเมตตาก็ต้อง
ประกอบด้วยปัญญา สัจจะ อธิษฐานต้องประกอบด้วยปัญญา
อริยมรรค ทุกข้อต้องประกอบด้วยปัญญาทั้งหมด

ทำไมเราบวชมานะ เราไม่มีปัญญาเหมือนพระพุทธเจ้า เพราะมี
ความเห็นยังไม่ถูกต้อง มีความเข้าใจยังไม่ถูกต้อง เราเลยปฏิบัติไม่
ถูกต้อง มันจะได้ปัญญาได้อย่างไร

พระพุทธเจ้าถึงให้เราพิจารณาร่างกายอยู่ตลอดเวลา ทั้งวัน ทั้ง
คืน ถ้าพิจารณาเหนือย ก็พักผ่อนสมอง พักผ่อนร่างกาย การทำสมาธิ
นั่นคือการพักผ่อน คือการพักผ่อนร่างกาย เพื่อให้สมองมันได้ซ่อมแซม
เพื่อให้ร่างกายมันได้ซ่อมแซม

การปฏิบัติธรรมนะ ให้ทุกรูปทุกท่านเข้าใจนะ ถ้าเราเข้าใจ
ถูกต้องมันถึงจะปฏิบัติถูกต้อง เพราะว่ามันเป็นเหตุเป็นปัจจัย
เพราะสิ่งนี้มีสิ่งนั้นมันถึงมี ถ้าเราเข้าใจไม่ถูกต้องอริยมรรคทุกข้อ
มันจะผิดหมด ถ้าเรามีความเห็นถูกต้อง ปฏิบัติถูกต้อง ปัญญามันถึง
จะเกิด

อริยมรรคมีองค์แปดนะ คือการดำเนินชีวิตของพระอริยเจ้า

ส่วนใหญ่เราไม่เข้าใจนะ เราจะคิดเอาแบบง่าย ๆ ลวก ๆ เราจะไปเอาตั้งแต่ความสงบ เราทิ้งอริยมรรคไปตั้งหลายข้อ ชื่อว่าเราไปแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ มันแก้ไม่ได้ เพราะเรามีความเข้าใจผิด มันเดินไปคนละทางกับพระพุทธเจ้าเลย

พระพุทธเจ้าท่านตรัสว่า สมณะที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๔ นั้น อยู่ในอริยมรรคมีองค์แปดประการปัญหาต่าง ๆ นะ มันไม่ได้เกิดจากที่อื่น มันเกิดขึ้นจากใจของเราที่ไม่เข้าใจถูกต้อง ไม่มีความเห็นที่ถูกต้อง มันสร้างปัญหาให้กับตัวเอง

เหมือนกับบุรุษคนหนึ่งที่เกิดมา เป็นหนุ่ม เมื่อเป็นหนุ่มแล้วก็ทำตามสัญชาตญาณ อยากจะมีภรรยา เมื่อมีภรรยาแล้วมันก็ต้องมีลูก เมื่อมีลูกแล้วมันก็ต้องมีบ้าน มีที่อยู่อาศัย ที่นี้แหละปัญหาต่าง ๆ มาเป็นระเนระนาดเลยมันเกิดจากที่เราไม่มีความเห็นไม่ถูกต้อง เข้าใจไม่ถูกต้อง ที่เราทำอะไรผิดที่ผ่าน ๆ มาทั้งหมดนะ คือเรามีความเห็นไม่ถูกต้อง เข้าใจไม่ถูกต้อง

ปัญญาของทุกคนที่จะเกิดได้ มันจะเกิดได้ต้องจากภาคประพฤติภาคปฏิบัติ

ภาคประพฤติกปฏิบัติก็ได้แก่เอาบารมีทั้งสิบทิศออกมาทำงาน
ออกมาใช้งาน เราต้องมีความเห็นถูกต้อง เข้าใจถูกต้อง

เราทุกคนนะมันไม่ได้เอาธรรมะออกมาใช้งานเลย

ทุกท่านทุกคนต้องเข้าใจ หรือเอามาใช้ก็เอามาใช้น้อยมาก
ไม่สมควรแก่ธรรม ในการประพฤติกปฏิบัติธรรม เรียกว่า
ไม่พอกินไม่พอใช้

พระพุทธเจ้านะท่านเอาศักยภาพแห่งความประเสริฐ
ที่เราเกิดมาเป็นมนุษย์ ออกมาใช้ ออกมาทำงาน บารมีนะออกมาใช้
ออกมาทำงาน เราจะไปพูดกับคนอื่นว่าเราไม่มีบารมีนั้น มันไม่ถูกต้อง
บารมีมันมีกับเราทุกคน แต่เราไม่ได้สร้างบารมี เมื่อเราไม่สร้าง
ไม่ปฏิบัติบารมีจะมีได้อย่างไร

ธรรมะของพระพุทธเจ้านั้นเป็นสิ่งที่ทวนโลก ทวนกระแส
ไม่มีอะไรเลยซักอย่างที่ไม่ววนโลก ทวนกระแส

ความสุขของเราทุกคนนั้นคือการปฏิบัติตามพระธรรมคำสั่ง
สอนของพระพุทธเจ้า

เรามีความเห็นผิดเข้าใจผิด ไปเอาความสุขกับการฉันทการนอน การพักผ่อน ไปเอาความสุขจากสมาธินะ ความสุขจากสมาธิ พระพุทธเจ้าท่านก็ยังไม่เอานะ สมาธินี้เพื่อความพักผ่อนเพียงเล็กน้อย สำหรับผู้เดินทางสู่มรรคผลพระนิพพานเท่านั้น นักปฏิบัติบางที่ ก็พากันหลงในสมาธินะ

ชีวิตของพระเรานะ ต้องเดินตามอริยมรรคมีองค์แปดตั้งแต่เข้า จนนอนหลับ ตื่นขึ้นก็มาประพฤติปฏิบัติต่อจนกว่าจะหมดลมหายใจ ถ้าทุกคนประพฤติปฏิบัติอย่างนี้จิตใจของท่านก็จะสัมผัสกับพระ นิพพานได้ตั้งแต่ยังไม่ตาย

พระพุทธเจ้าให้พระเราพากันเข้าใจนะ ว่าเราทุกคนนะไม่มีใคร ได้อะไร มหาเศรษฐีก็ไม่ได้อะไรไป คนยากจนก็ไม่ได้เอาอะไรไป เพราะทุกอย่างนั้นเกิดขึ้น แล้วก็ตั้งอยู่ แล้วดับไป

ถ้าเราไปถามพระอรหันต์ว่าท่านได้อะไร ท่านก็ต้องว่า ท่านไม่ได้อะไร ทุกอย่างนั้นเกิดขึ้น ทุกอย่างนั้นตั้งอยู่ ทุกอย่างนั้นดับ ไป ถ้าเราเข้าใจถูกต้องปฏิบัติถูกต้องแล้วเราก็จะเข้าถึงความสุขความ ดับทุกข์เหมือนกันทุก ๆ คนนะ ไม่มีใครยกเว้น

พระพุทธเจ้าน่ะเป็นแต่เพียงผู้บอก ผู้สอน สำหรับการประพฤติ การปฏิบัตินั้นเป็นหน้าที่ของเราทุก ๆ คนนะ ทุกท่านทุกคนต้องพากัน ประพฤติพากันปฏิบัติเอง ช่วยเหลือตัวเองด้วยการประพฤติการปฏิบัติ ความรู้ ความเข้าใจนี้เปรียบเสมือนแผนที่สำหรับเดินทาง ถ้าเราไม่ได้เดินทาง หรือว่าเราไม่ได้ประพฤติปฏิบัติ ทุกท่านทุกคน ก็จะเป็นโมฆะบุรุษ ชีวิตที่เกิดมาแล้ว ก็ไม่ได้รับสิ่งที่ประเสริฐที่เราได้ เกิดมาเป็นมนุษย์

พระพุทธเจ้านั้นท่านมีเมตตาเรา ท่านสงสารเรา ก่อนท่านจะเสด็จดับขันธปรินิพพานท่านยังได้ตรัสโอวาทครั้งสุดท้าย ไว้ว่า “สังขารทั้งหลายทั้งปวงมีความเสื่อมสิ้นเป็นธรรมดา ท่านทั้งหลายจงยังความไม่ประมาทให้ถึงพร้อมเถิด” นี่เป็นพระวาจาของ พระตถาคตเจ้าครั้งสุดท้าย

ทุกท่านทุกคนน่าจะสนใจตั้งอยู่ในความหลง ความเพลิดเพลिन ในเรื่องอยู่เรื่องฉัน ในรูปในเสียง ลากยศสรรเสริญ ข้าวของเงินทอง ญาติพี่น้องวงศ์ตระกูล ตั้งอยู่ในความเพลิดเพลिन ตั้งอยู่ในความประมาท เพราะทุกวันนี้ความสะดวกสบายนั้นมีมาก อาหารการบริโภคก็พัฒนาให้เอร็ดอร่อย เสียงก็พัฒนาให้ไพเราะ ที่อยู่ที่อาศัยก็พัฒนาให้สะดวกสบาย ดิดพดลม ดิดแอร มีรถ มีเรือ มีเครื่องบิน มีวิทยุ โทรทัศน์ มีมือถือ อินเทอร์เน็ตเฟซบุ๊ก คอมพิวเตอร์ เลยเป็นเหตุเป็นปัจจัยให้ตั้งอยู่ในความประมาท ความเพลิดเพลिन

เราทุกคนต้องมาถือนิสัยของพระพุทธเจ้า เพื่อเดินตามรอยของพระพุทธเจ้า เพราะหนทางอื่นนั้นไม่มี นอกจากปฏิบัติตามพระพุทธเจ้า

ครูบาอาจารย์ขออนุโมทนากับพระเถรทุกท่านที่ได้เข้ามาบวช ได้พากันตั้งอกตั้งใจประพฤติปฏิบัติ เป็นสิ่งที่ดีมาก ประเสริฐมาก เมื่อเราได้เข้าสู่หนทางที่ประเสริฐก็ถือว่าเราโชคดี เป็นพระเป็นเถรนี้ ดีมาก บ้านก็ไม่ได้เช่า ข้าวก็ไม่ได้ซื้อ เต้าเอาอาหารมาให้มาถวาย เต้าก็ยังมีมากราบมาไหว้ แล้วก็มีโอกาสพิเศษได้ประพฤติปฏิบัติ เพื่อมรรค เพื่อผล เพื่อพระนิพพาน เราต้องพากันถือนิสัยของพระพุทธเจ้า พระวินัยของพระพุทธเจ้า

เราทุกคนเพียงแต่ได้ยินชื่อว่าพระพุทธเจ้าก็เป็นบุญกุศลอย่าง
หาที่สุดอย่างไรหาประมาณมิได้ ถ้าเราได้ประพฤติปฏิบัติก็ยิ่งเป็นบุญ
ใหญ่เป็นอนันตสังคีตใหญ่ แล้วเราก็ก็นำได้ทดแทนคุณพระศาสนา ทดแทน
คุณแผ่นดินที่เราได้ปฏิบัติสืบทอดต่อยอดพระพุทธศาสนา เพื่อกุลบุตร
ลูกหลานจะได้ถือเอาเป็นตัวอย่างแบบอย่าง

ขออำนาจอวยชัยเอาคุณพระศรีรัตนตรัย คือคุณของ
พระพุทธเจ้า คุณของพระธรรม คุณของพระอริยสงฆ์ ให้ทุกท่านทุกคน
ที่ได้มาบำเพ็ญกรรมหากุศลเพื่อทดแทนคุณพระพุทธรศาสนา ทดแทน
คุณแผ่นดินครั้งนี้ จงเจริญงอกงามไพบูลย์ คือ ตั้งอยู่ในคุณธรรม ได้แก่
พระนิพพานสมบัติ ด้วยกันทุกท่านทุกคน ณ โอกาสนี้ด้วยเทอญ...

โอวาทขององค์หลวงพ่อกัณหา สุขกาโม

เมตตาให้ไว้ ณ วันที่ ๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๑